

اصلاحات آمریکایی در ایران

تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی

با رحلت آیت الله بروجردی در فروردین ۱۳۴۰، شاه فرصت را برای ادامه اصلاحات در ایران مناسب دید. رقابت شاه و علی امینی، نخست وزیر وقت، سرانجام به برکناری امینی انجامید و امیراسدالله علم، که مورد اعتماد شاه بود، نخست وزیر و مأمور اجرای اصلاحات شد.

در آغاز، اصلاح قانون انتخابات انجمن های ایالتی و ولایتی در دستور کار دولت علم قرار گرفت و با تصویب نامه هیئت دولت، تغییرات زیر در قانون انتخابات این انجمن ها ایجاد شد:

(الف) برداشتن دو قید مسلمان بودن و مرد بودن از شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان؛

(ب) حذف قید سوگند خوردن به قرآن مجید و تبدیل آن به سوگند خوردن به کتاب آسمانی.

اصول شش گانه انقلاب سفید

در ادامه اجرای اصلاحات، شاه اصول شش گانه ای را با عنوان انقلاب سفید مطرح کرد و آن را به تصویب دولت رساند.

این اصول با تبلیغات فراوان، در بهمن ۱۳۴۱ به همه پرسی گذاشته شد و مورد استقبال دولت های آمریکا، انگلستان و شوروی قرار گرفت. هرچند انقلاب سفید در ایران، شعارهای فریب دهنده ای مانند «بهبود وضعیت کشاورزی» داشت، اما در عمل، جسم نیمه جان اشتغال و زندگی روستایی ایران را نیز در معرض خطر قرار داد.

آغاز مبارزه امام خمینی

اعتراض به تصویب نامه انجمن ها و همه پرسی انقلاب سفید

اولین مرحله علنی در فعالیت سیاسی و مبارزه امام خمینی با اعتراض به تصویب نامه انتخابات انجمن های ایالتی و ولایتی آغاز شد. از دیدگاه حضرت امام، این تصویب نامه موجب تضعیف اسلام و افزایش حضور بهائیان در حکومت می شد.^۱ از این رو، ایشان پس از رایزنی با علمای بزرگ قم با آن به مخالفت پرداختند و دولت را مجبور به لغو آن کردند.

پس از مطرح شدن انقلاب سفید و همه پرسی آن، امام خمینی و تعدادی از علما، نخست از شاه در این باره توضیح خواستند اما با بی اعتنایی و توهین او مواجه شدند. پس با انتشار اعلامیه ای همه پرسی فرمایشی را غیر قانونی اعلام کردند. بیشتر مراجع دینی نیز به دعوت امام خمینی همه پرسی را تحریم کردند. در تهران و قم تظاهرات گسترده ای برپا شد و رژیم پهلوی با استفاده از نیروی نظامی، قیام مردم تهران و قم را سرکوب کرد.

امام خمینی، رهبر انقلاب اسلامی

۱- به طوری که طبق اسناد لانه جاسوسی آمریکا، شاه شخصاً بهائی گری و ترویج آن را در ایران تصویب و تأیید کرد. (اسناد لانه جاسوسی آمریکا، ۱۳۸۶، ج ۴، ص ۵۷۵)